

Het Groot Ledenfeest en Tweejaarlijkse Numismatische Prijs van Numismatica Brugge & Het Vrije.

Kris Vannieuwenhuysse

Op zaterdag 5 oktober 2019 mocht onze vereniging andermaal haar genodigden ontvangen in het prachtig gerestaureerde Hof van Watervliet aan de Oude Burg, een uit de kluiten gewassen patriciërshuis dat als stadspaleis in het derde kwart van de 15de eeuw nog Hof van Sint-Joris heette. In 1541 verwierven de gegoede weduwe en de kinderen van Mathias Lauweryn het Hof van Sint-Joris. Dit stadspaleis bleef in familiebezit tot 1611. De Lauweryns waren heren van Watervliet zodat weldra de huisnaam "Hof van Watervliet" ingang vond, een naam die stand heeft gehouden tot op vandaag.

Bij het binnenkomen werden de bezoekers vergast op een kop dampende koffie of thee of een water. We mochten die ochtend een 54-tal personen verwelkomen, voorwaar niet onaardig. Omstreeks 09.50 u heette uw voorzitter de genodigden van harte welkom. Daarop schetste hij kort het programma voor de viering waarop hij de deelnemende verhandelingen aan de numismatische wedstrijd en hun auteurs opsomde. We mochten voor deze negende uitgave van de Tweejaarlijkse Numismatische Prijs, die zijn eerste opwachting maakte alweer in 2003, drie inzendingen verwelkomen. In alfabetische volgorde van de auteursnamen waren dat :

- De heer **Jos Speybrouck** met het werk "Aristoteles' geldleer revisited"
- De heer **Hendrik Van Caelenberghe** met "Religieuze draagmedailles uit de 16e tot 18e eeuw van de Annuntiaten kloosterorde in de Nederlanden"
- De heer **Hugo Vanhoudt** met de inzending "Een portretmatrijs van Filips IV met Spaanse halskraag"

We vonden vier prominente personen bereid als **jurylid** hun licht te laten schijnen op de ingezonden werken en een waarde toe te kennen aan deze teksten vergezeld van een commentaar. De externe juryleden werden aan het publiek kort voorgesteld, makkelijkshalve in alfabetische volgorde der namen :

De heer **Jan Moens** is een bestuurslid bij het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, eerst in de functie van secretaris (2005-2010) en heden is hij redacteur van de Revue Belge de Numismatique. De heer Moens is redacteur van tal van jaarboeken en tijdschriften in binnen- en buitenland (EGMP-jaarboek, Revue Belge de Numismatique, Jaarboek van het Nederlands Genootschap enz.) alsook van diverse privépublicaties. Hij is een duizendpoot voor de redactie van alles wat je hem toestuurt. De heer Moens is ook als deelnemer vertrouwd met onze Numismatische Prijs: zowel in de eerste als in de tweede uitgave viel hij telkens in de prijzen!

Mevrouw **Huguette Taymans** kennen de meesten vanuit haar functie als penningmeester bij het EGMP maar zij is eveneens ondervoorzitter en penningmeester bij het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek. Zij is auteur van diverse numismatische artikelen rond

medailles, ook eerste laureaat bij de deelname aan de Eerste uitgave van de Numismatische Prijs in 2003 alweer. Verder is of was mevrouw Taymans actief bij verschillende Gentse Musea voor de inventarisatie van de penningverzamelingen, Museum voor Schone Kunsten (in 2001), STAM (2005-2017) alsook bij diverse Gentse verenigingen (Sint-Michielsgilde, Sint-Jorisgilde, Rederijderskamer De Fontaine enz.). Sinds 2018 is zij vrijwilliger bij de bibliotheek van de Gentse Universiteit voor de inventarisatie van hun penningverzameling.

De heer **Luc Van Eeckhoudt** was eertijds actief als notaris en is heden erenotar. Hij is secretaris bij onze collega's, de Numismatische Kring van Tienen. Hij is erevoorzitter van de Koninklijke Geschied- en Heemkundige Kring Oost-Brabant. De heer Van Eeckhoudt is de Prior van de Orde van de Hospitaalridders van Sint-Jan van Jeruzalem (oecumenische tak van de ridderorde van Malta), zijnde OSJ, Prioratus Flandriae. Hij is een kenner van de muntslag van de katholieke heersers Albrecht en Isabella en verzamelaar en kenner van het werk van de medailleur Hart. Paus Franciscus verleende de heer Van Eeckhoudt in 2014 de titel van 'Commandeur in de Orde van de Heilige Paus Sylvester' omwille van zijn inzet voor de kleine, arme medemens en als dienaar van "de Katholieke zaak". Hij leverde talloze bijdragen over Hakendover en schreef meerdere artikels over religieuze medailles, ex-voto's en andere.

Professor doctor **Johan van Heesch** is bestuurslid van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, eerst was hij er secretaris en daarna voorzitter van 2011 tot 2016. De heer van Heesch is conservator van het Penningkabinet in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel en de Vlaamse specialist in de muntslag en de monetaire geschiedenis van het Romeinse Rijk. Aanvankelijk was er een carrière als leraar geschiedenis en werkte hij in het Archeologisch Museum van Tongeren (beter gekend als het Gallo-Romeinse Museum) en het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis te Brussel. De heer van Heesch is docent numismatiek aan de Universiteit van Leuven en Louvain-la-Neuve en de auteur van een heel groot aantal numismatische artikelen en lezingen (onder andere terug te vinden op de site van het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek).

Er is ook een puntenaantal toegekend door het **integrale bestuur** van deze vereniging die optrad als 1 stemgerechtigde.

Vooraleer de derde laureaat aan het publiek kenbaar gemaakt werd, konden we eerst even luisteren naar een streepje muziek. Het ensemble "**De Camere van Musiecke**", kenden we reeds van een heel aantal opluisteringen van onze feesten. Deze keer geen renaissancemuziek maar **vroegbarok**, wat voor "moderne oren" qua ritme en harmonie vertrouwd klinken zou. De musici brachten

achtereenvolgens drie anonieme werken uit 't **Uitnemend Kabinet : Simphonia, Contraponto en Modulatio**. 't Uitnemend Kabinet (I en II) is een verzamel-album met muziek uit de Nederlandse Gouden Eeuw. Drukker en uitgever van prenten Paulus Matthijsz was gevestigd "In 't Musijckboek" in de Stoofsteeg en er actief van circa 1640 tot 1684. Hij gaf in 1646/49 te Amsterdam dit werk "Vol Pavanen, Almanden, Sarbanden, Couranten, Balletten, Intraden, Airs etc." uit. Het album bevatte stukken die thuis konden worden gespeeld met familie en vrienden.

De drie inzendingen handelden over totaal verschillende onderwerpen. Bij het ene artikel moest al wat harder het hoofd bij de les gehouden worden dan bij het andere. Dat is zeker zo bij het artikel dat de derde plaats bemachtigde. We moesten zowaar ietwat de filosofische toer op want de auteur poogde aan de hand van de geldleer van de Griekse geleerde Aristoteles af te toetsen of de heden vaak vernoemde Bitcoin eigenlijk wel als geld aanzien kan worden en als dusdanig bruikbaar is. Het is geen gemakkelijke verhandeling om volgen wat sommige juryleden de bedenking bracht of het werk nog wel voldoende populairwetenschap-pelijk is. Voorts is er wat twijfel inzake relevantie bij het vergelijken van de definitie van een munt uit de tijd van Aristoteles en een heden ingezet betaalmiddel gezien de veranderingen doorheen de tijd. Het publiek had het inmiddels door de commentaren al door, de derde plaats met een toch mooie score van ruim 65% der punten werd ingenomen door :

de heer **Jos Speybrouck** met het werk "**Aristoteles' geldleer revisited**". Proficiat! **Mevrouw Taymans** werd graag bereid gevonden om deze prijs te overhandigen.

Ondanks het feit dat de voorgaande inzending niet de makkelijkste om te beoordelen was, kon hij dus toch een aantal juryleden bekoren en zat deze eigenlijk de tweede laureaat dicht op de hielen. Want de tweede verhandeling reef bijna 68% der punten binnen. De bijdrage levert ons een inkijk in de stappen die men nam en welke technieken speelden inzake muntproductie onder Filips IV. De auteur vraagt zich af waar men de ontwerpen voor de voorstelling van de vorst vandaan haalde en waarom men soms zo lang talmde om de ontwerpen aan te passen gezien de verschijning op de munten geen gelijke tred hield met de reële leeftijd van de vorst. Het kan

natuurlijk ijdelheid zijn want wie wil er nu niet graag jonger lijken?

We hadden graag de heer **Hugo Vanhoudt** met de inzending "**Een portretmatrijs van Filips IV met Spaanse halskraag**" de tweede prijs tijdens de Proclamatie willen overhandigen doch door een verblijf in het buitenland kon de heer Vanhoudt er die dag niet bij zijn waarvoor hij zich ten zeerste wenste te verontschuldigen.

Aldus was dan ook de eerste laureaat bekend. Vaststellende dat de gekende standaardwerken vrij onvolledig zijn, werd gepoogd de nodige aanvullingen te verzamelen en een aantal niet eerder gedetermineerde penningen toe te wijzen aan de uitgevende kloostervestiging van de Orde der Annuntiaten in de Nederlanden, ook al is dit nog steeds niet volledig gelukt. Daarbij werd even goed gebruik gemaakt van het vele materiaal dat amateurarcheologen en metaal-detectorgebruikers aan het oppervlak brachten. Ook is er voldoende aandacht voor de historische context ook al mist men soms de verwijzingen naar de geschiedenis van de kloosters bij bepaalde steden. Het staat echter vast dat dit werk een welgekomen aanvulling of verderzetting is van een standaardwerk als bijvoorbeeld het gekende opus van Minard-Vanhoorebeke. Het werk met bedacht met een score van 81% der punten. De prijs voor de eerste laureaat kwam dus toe aan :

De heer **Hendrik Van Caelenberghe** met “**Religieuze draagmedailles uit de 16e tot 18e eeuw van de Annuntiaten kloosterorde in de Nederlanden**”. Uit handen van de heer professor dokter **van Heesch** mocht Hendrik deze prijs in ontvangst nemen.

Daarop konden we een aantal muziekstukken beluisteren. De Camere bracht ons als eerste werk de “**Pavane & Gaillarde Ferrarese**” van **Phalesius**. Peeter Van der Phaliesen (° tussen 1501/05 - † ca. 1573/74), vooral gekend als Petrus Phalesius, was tijdens de zestiende eeuw één van de belangrijkste muziekdrukkers en -uitgevers van de Lage Landen die toen een gouden muziektijd beleefden. Hoewel hij zich pas vanaf 1552 middels een octrooi als zelfstandig drukker in Leuven vestigde, was hij voordien ook al actief als boekhandelaar en uitgever. Zijn eerste muziekgave, een luitboek, dateert uit 1545. In de drie navolgende decennia, zouden naast een aantal literaire en wetenschappelijke werken in totaal zo’n 180 muziekdrukken door zijn persen voortgebracht worden. Bovendien was Phalesius een handige commerciant, zo ging hij samenwerkingsovereenkomsten aan met boekhandelaars in grote steden, waardoor hij vanuit Leuven met zijn drukken Europa veroverde, bijvoorbeeld via Antwerpen. Hij produceerde muziekdrukken met een zeer verscheiden repertoire: profane en religieuze muziek, instrumentaal en vocaal, van internationale componisten en van meer lokale muzikmakers. Het gehoorde muziekstuk kwam voor in het Premier livre de danseries (1571) waarin er zowel Franse als lokale aspecten te vinden zijn. Het volgende stuk dat ten gehore werd gebracht, was “**Le printemps faict florir**” van **Appenzeller**, neen niet de kaas of sennerhond maar Benedictus Appenzeller of Appenzelders (Oudenaarde, ° ca. 1480 -Spanje, † ca. 1558). Hij was een componist waarvan de familienaam lijkt te wijzen op een Zwitserse afkomst maar hij wordt alvast gerekend tot Vlaamse polyfonisten. Appenzeller was in Brussel van 1537 tot 1551 zangmeester aan de hofkapel van landvoogdes Maria van Hongarije. Omstreeks 1539 werd hij meester van de koorknappen aan de hofkapel van de landvoogdes, die hij in 1551 nog begeleidde op haar reis naar Spanje. Hoelang hij daarna nog in haar dienst is gebleven en wanneer hij overleden is, staat niet vast. Van 1555 tot 1558 was hij koormeester aan de collegiale Sint-Goedelekerk. De laatste werken waren “**Branles**” van **Gervaise**. Ze speelden 3 branles de Bourgogne (X, II en VI) uit het “Troisième Livre de dancieries” van Claude Gervaise (° ca. 1505 - † ca. 1555), een Franse componist en gamba-musicus. Die branles werden aaneengeschaakeld gespeeld alsof het één stuk was, elk dansje is immers erg kort. Men vermoedt dat Gervais zich tijdens zijn leven ophield in de Franse hoofdstad en wellicht als musicus aan de hofkapel van koning Frans I werkte. Naast enkele vierstemmige liederen bracht hij vooral ettelijke meerstemmige dansen

De laatste werken waren “**Branles**” van **Gervaise**. Ze speelden 3 branles de Bourgogne (X, II en VI) uit het “Troisième Livre de dancieries” van Claude Gervaise (° ca. 1505 - † ca. 1555), een Franse componist en gamba-musicus. Die branles werden aaneengeschaakeld gespeeld alsof het één stuk was, elk dansje is immers erg kort. Men vermoedt dat Gervais zich tijdens zijn leven ophield in de Franse hoofdstad en wellicht als musicus aan de hofkapel van koning Frans I werkte. Naast enkele vierstemmige liederen bracht hij vooral ettelijke meerstemmige dansen

in volkse stijl voort, stukken die uiterst populair waren in zijn tijd onder de Parijse gegoede families.

Na de muziek kon uw voorzitter een ander thema aankondigen. Een vereniging bestaat maar bij de gratie van de leden die zich aansluiten om hun gemeenschappelijke interesses vervuld of gebundeld te zien. Van zodra er een zeker aantal mensen zijn aangesloten is er voor de goede werking binnen de vereniging wat orde en programmatie nodig, een taak die deels vervuld wordt door een in ons geval democratisch gekozen **bestuur**. Een bestuur waarbinnen de leden al of niet een welomlijnde taak hebben die ze naar godsvrucht en vermogen uitvoeren. Het mag niet altijd voor vanzelfsprekend genomen worden, bepaalde taken binnen een bestuur hebben een zeker gewicht en de uitwerking ervan is zichtbaar of voelbaar op het veld. Vandaag mogen we een aantal mensen voor het voetlicht brengen, zij krijgen een **medaille** aangeboden door onze **Provincie West-Vlaanderen**. Bij eerdere huldigingen van **verdienstelijke bestuursleden** werd steevast een vertegenwoordiger van de Provincie afgevaardigd, deze keer evenwel niet maar niet getreurd, we vonden onze **erevoorzitter** bereid deze aangename taak op zich te nemen. De verdienstelijke bestuursleden waren :

Lieve Vandaele. Lieve werd wat we noemen een “gewoon” bestuurslid in maart 1999. Lieve was bij de leden vooral gekend als een der trouwe dames die het cafetariagebeuren verzorgde en meehielp voor hetzelfde doel op de Grote Beurzen van onze vereniging. Zij bleef dit doen totdat fysische beperkingen het haar te moeilijk maakten, ze bleef tot op heden wel bestuurslid.

Eddy Compennolle.

Eddy trad het bestuur bij in april 1997, dus ruim 22 jaar geleden. Eddy is nog steeds bestuurslid overigens. Eddy is ook wat we noemen

een “gewoon” bestuurslid, zonder een specifieke taak die hij wou opnemen. Eddy helpt vooral bij het opzetten of weghalen van zaaluitrustingen zoals voor de Grote Beurs en gaf ook nog logistieke ondersteuning met zijn vrachtwagen toen we destijds nog zelf de schragen, houten platen en stoelen moesten gaan afhalen in het depot van de

Brugse stadsdiensten.

Maria Vanderhaeghen. Velen kennen enkel haar roepnaam Miet... Miet werd lid van het bestuur in maart 1993 reeds, aanvankelijk als “gewoon bestuurslid”. In maart 2003 werd ze na de verkiezingen penningmeester wat ze bleef tot in februari van dit jaar, toen ze samen met haar man, onze erevoorzitter, haar bestuurstaken aflegde. Naast het penningmeesterwerk was Miet vooral gekend als bezielster van onze cafetariawerking, aanvankelijk samen met Lieve Vandaele en later met Eliane Dierickx. Ze zorgde niet alleen voor de leden tijdens de maandelijkse ledenbijeenkomsten maar ook tijdens allerlei evenementen zoals de ledenfeesten, de Grote Beurs en zo meer.

Kris Vannieuwenhuysse. Mezelf dus. Het was ietwat bevreemdend om mezelf aan te kondigen maar we hielden het daardoor ook kort. Nadat ik samen met Eddy

Compernelle aanvankelijk in 1996 een aantal maanden de bestuurswerking als commissaris meevolgte, nam ik al gauw de taak van secretaris ad interim op me terwijl ik in april 1997 effectief bestuurslid werd. In maart 1999 werd ik officieel secretaris van de vereniging, een taak die ik vervulde tot aan de verkiezingen van dit jaar waarna ik als voorzitter naar voor werd geschoven. Omwille van de 20 jaar verdienste als secretaris besloot de Provincie ook mij een medaille te laten geworden, ik nam ze graag aan...

Vervolgens mochten we de trouwe leden een voor een naar voor roepen om hun medaille als trouw lid in ontvangst te nemen. Een aantal mensen lieten zich verontschuldigen maar niet iedereen reageerde evenwel op de uitnodiging. Volgende mensen gaven wél aan te willen aanwezig zijn :

Voor **10 jaar** trouw lidmaatschap werd de medaille overhandigd aan de heer **Jacobs Hugo** door Mevrouw **Laura Barbu** van onze ledendienst

Voor **15 jaar** trouw lidmaatschap werden de medailles overhandigd door de heer **Danny Couckuyt** aan:

Mevrouw **Braem Margot**

De heer **De Marie Raymond**

De heer **Holthoff Nikolay**

De heer **Moeyaert Fernand**

De heer **Stevens Marc**

Mevrouw **Taymans Hugurette**

De heer **Tulpin Marc**

De heer **Vandekerchove Pierre**

De heer **Van Rillaer Diederik**

De heer **Van Rillaer Luc**

Voor **20 jaar** trouw lidmaatschap mocht uw voorzitter de medaille overhandigen aan:
De heer **Schelstraete John**

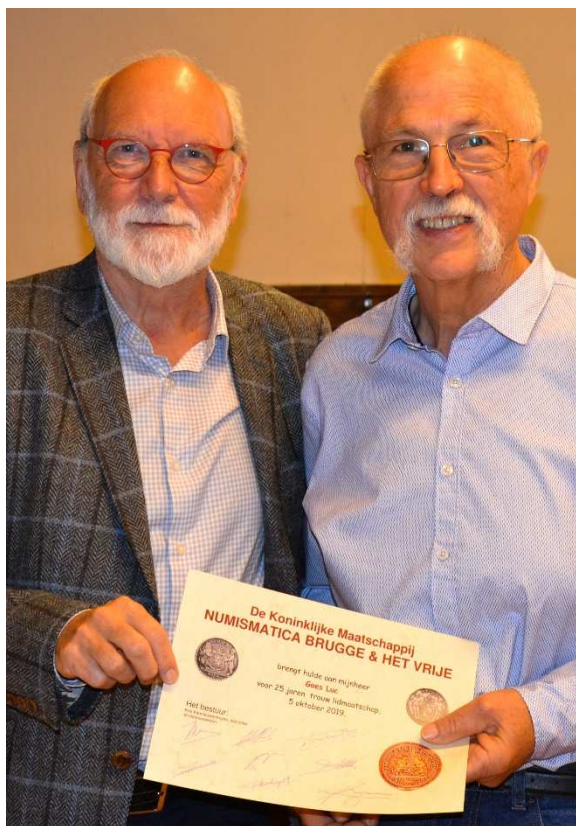
Voor **25 jaar** trouw lidmaatschap werden de medailles overhandigd door de heer **Hugo Brabant** aan :

De heer **Compernelle Eddy**

De heer **Couckuyt Danny**

De heer **Goes Luc**

De heer **Vanhooren Eddy**

De heer **Vantroyen Gino**

En de laatste medaille, voor een mooie **35 jaar** trouw lidmaatschap, mocht uw voorzitter de medaille overhandigen aan :

De heer **Lescrauwaet Robert**

In de loop van de **geschiedenis van onze vereniging** die heden al ruim **69 jaar** overspant, kenden we een aantal voorzitters. Met ruime voorsprong van meer dan 30 jaar zat wijlen **Juliaan Taelman** de vereniging voor. Maar er is een tweede voorzitter die een hele lange staat van dienst kan voorleggen.

De heer **Eddy Schutyser**, lid van onze vereniging sinds 1982, werd lid van het bestuur in 1990 en in hetzelfde jaar ondervoorzitter, vervolgens in mei 1992 voorzitter als opvolger van voornoemde Juliaan Taelman. Eddy zat dus bij zijn afscheid in februari van dit jaar meer dan een kwart eeuw de vereniging voor. De **erevoorzitter**, een titel die hij sinds februari draagt, maakte zich verdienstelijk door de numismatiek uit het gesloten kringetje te halen en de toegankelijkheid voor elke geïnteresseerde te verzekeren. Hij promootte de uitbouw van de sinds 1991 heropgestarte traditie tot het houden van een jaarlijkse internationale beurs die daarvoor een onderbreking van bijna 13 jaar kende. Dit jaar ging, overigens ook na een onderbreking van een jaar, de 28^e Grote Ruil dag door, in zaal De Zwaan van het KTA te Sint-Michiels-Brugge. Geloof me, de organisatie van dergelijk evenement kost bergen tijd en de voorzitter nam de taak grotendeels op zich. De erevoorzitter reikte zelfs een uitgestoken hand over de provinciegrenzen heen en in 1996 verboederden we met de Waalse Cercle de Couvin, des Rièzes et des Sarts. Helaas verwaterde dit nochtans straf gestarte initiatief na enkele jaren. De erevoorzitter wou eveneens kost wat kost een eigen tijdschrift van en voor de vereniging hebben dat die naam waardig was. En zijn redacteurschap heeft vruchten afgeworpen, ons tijdschrift wordt algemeen als een der beste beschouwd. Om het clubtijdschrift blijvend van artikelen van het hogere niveau te kunnen voorzien, werd onder andere een wedstrijd boven de doopvont gehouden : de Tweejaarlijkse Prijs Numismatica Brugge en Het Vrije. Die wedstrijd wordt nog steeds gehouden. Er werden nog meer

initiatieven in het leven geroepen in de loop der tijd waaronder enkele prestigieuze tentoonstellingen zoals “De muntomloop in Vlaanderen” ter gelegenheid van “Brugge, culturele hoofdstad van Europa in 2000”. Ook heeft Eddy een vruchtbare pen die naast artikelen voor het ledenblad ook enkele naslagwerken heeft opgeleverd zoals “De Romeinse keizers en hun munten (1993)” ; “De Muntomloop van Vlaanderen (2002)” – een boek bij de gelijknamige tentoonstelling ; De munten van Claudius II en Quintillus (2005) ; “Mensen op metaal – mensen in metaal (2005)” – een catalogus naar aanleiding van een prachtige tentoonstelling en waarin alle tentoongestelde medailles, plakettes en beelden werden afgedrukt. Een andere vaste waarde is het tweejaarlijkse Groot Ledenfeest waarbij de trouwe gelauwerde leden naargelang het aantal jaren “dienst” een eremetaal en een diploma overhandigd krijgen.

Het leek ons passend als dank voor de voorbije langjarige inspanning nog een afscheidsgeschenk aan te bieden. We lieten de nodige data vastzetten in een medaille en mochten daarbij nog een ander geschenk aanreiken. De heer **Hugo Brabant** mocht de honneurs waarnemen.

Het wordt wel vaker gezegd maar vaak niet genoeg benadrukt : achter elke sterke man staat een sterke -zoniet nóg sterkere- vrouw. Mevrouw **Maria Vanderhaeghen**, Miet, is niet alleen de echtgenote van onze voorzitter maar was zelf ook verdienstelijk bestuurslid als hier reeds eerder gezegd. Miet en Eddy waren dit jaar, op 1 augustus, overigens reeds 50 jaar gehuwd! Ik durf vermoeden dat Miet haar Eddy wel vaker thuis enkel fysisch aantrof wanneer het leeuwendeel van zijn aandacht weer maar eens naar zijn verplichtingen als voorzitter, zijn redactiewerk voor het maandblad, een of andere organisatie voor een evenement of soms ook wel even naar zijn verzameling ging. Het aantal bezoeken aan bevriende verenigingen of numismatische manifestaties waarop zij Eddy vergezelde zijn talloos. Daarom leek het ons niets minder dan uitermate gepast én verdiend om ook Miet bij deze huldiging te betrekken. De heer **Danny Couckuyt** mocht haar dan ook met onze welgemeende dank een attentie overhandigen!

Daarop luisterden we nu andermaal naar enkele muziekstukken. Achtereenvolgens hoorden we “**La Pertenisse**”, een anoniem werk naar **Jean-Baptiste Boëssset**, ° Parijs 1614 - † Parijs 25/12/1685, Frans componist van sacrale en seculiere muziek) uit het eerder vermelde ‘t Uitnemend Kabinet gevolgd door “**La suave melodia e su corrente**” door **Falconieri**. Andrea Falconieri (° Napels, ca. 1585 - † Napels, 29/07/1656) was een Italiaans componist, luitenist, teorbist en gitarist over wiens levenswandel weinig gegevens voorhanden zijn. Hij was actief aan verschillende Italiaanse hoven zoals dat van hertog Ranuccio I Farnese in Farnese in Parma vanaf 1604 om er in 1610 officieel tot luitenist aangesteld te worden waarop hij er in 1614 plots verdween. Rond 1616 ging hij naar Florence en publiceerde hij zijn eerste boek met vocale composities (villanelles. In 1620 en 1621 was hij in Modena, en tussen 1621 en 1628 verbleef hij in Frankrijk en Spanje. In de periode tussen 1632 en 1637 werkte hij in Genua. Vanaf 1639 was Falconieri als luitenist verbonden aan het koninklijk hof van Napels, werd er in 1648 kapelmeester en bleef dit tot hij stierf aan de pest. In 1650 verscheen van hem een collectie instrumentale dansen van verschillende vormen voor een tot drie instrumenten. Het derde gehoorde stuk was “**Aux plaisirs, aux delices bergeres**” van **Guédron** (° Châteaudun , ca. 1566-68 - † Parijs, 1620), Frans componist, zanger en zangleraar. Zijn geboortjaar wordt geschat aan de hand van een document uit 1583 dat de verandering van zijn stem aangaf. Claude Guédron was zanger in de kapel van de kardinaal van Lotharingen in Puy d'Evreux totdat de geestelijke vermoord werd in 1588, vervolgens diende hij in de koninklijke kapel waar hij naderhand werd benoemd tot meester van de kamerzangers. Hij duikt op in de muzikale kringen van verschillende prinselijke hoven en in 1601 treedt hij aan als componist van de koningskamer alwaar hij in 1603 ook belast wordt met de taken van kamerknecht van de koning en hij werd in 1604 “meester van de kinderen van de muziek van de konings-kamer”. In 1613 was hij aldaar superintendant voor de muziek, een functie die hij in 1617 ook bekleedde aan het hof van de koningin-moeder. Er zijn 185 geauthenticeerde werken van zijn hand bewaard gebleven, gedrukt in 8 collecties van 1602 tot 1620. Hij heeft ook veel balletten gecomponeerd.

Na de muziek werd gevraagd onze aandacht te schenken aan een spreker die ons een boeiende voordracht bracht. De spreekbeurt werd voor ons verzorgd door de heer doctor **Jozef Dewulf**, sedert een 3-tal jaren lid van Numismatica Brugge en het Vrije. Beroepshalve was hij hoger officier bij de Belgische Marine. Hij is actueel lid van de “Vrienden van de Stedelijke Musea te Brugge”. Als voorzitter van de Vlaamse Tinvereniging deed hij in 2010 de expertise van alle tinnen voorwerpen in het museum van Onze-Lieve-Vrouwter-Potterie. Hij deed ook de identificatie van de tinnen deksels op de apotheekpotten in de oude apotheek van het Sint-Jansmuseum. Sedert 2015 bestudeert en verzamelt hij Brugse loden en tinnen penningen. Als socioloog onderzoekt hij de rol en het belang van dis- en familiepenningen in de armenzorg te Brugge. “**Brugse familiepenningen**” was dan ook het onderwerp van de lezing van die zaterdag.

Jozef stak van wal met de opmerking dat men de loden en tinnen penningen in twee grote groepen opdeelt, enerzijds de dis- of armenpenningen en anderzijds de familiepenningen die vaak obiits of overlijdenspenningen waren. Hij zou deze keer enkel de familiepenningen voor ogen houden, de grote tinnen penningen van adellijke of prominente personen die selectief werden verdeeld van de 16de tot begin de 19de eeuw en doorgaans een grotere inruilwaarde hadden dan de dispenningen. Jozef besprak achtereenvolgens zeven groepen personen of instellingen die penningen lieten maken met eigen naam, wapenschild en jaartal. Hij begon met leden van de (lagere) adel zoals (de stichting van) ridder Lodewijk van Gruuthuse en Johannes de la Torre, de consul van Spanje en dan de clerus zoals bisschoppen,

de Mgrs. Antonius Triest en Josephus van Susteren. Vervolgens burgemeesters, schepenen en hoge ambtenaren zoals Nikolas Despars, burgemeester en voogd van OLV ter Potterie of schepen Guido Strabant. Dan volgden de leden van de Edele Confrerie van het Heilig Bloed zoals jonkheer Ludovicus Wynckelman of proost François d' Aranda. Daarop volgden weldoeners en gepersonaliseerde dispenningen, deze penningen zijn geen obiit maar weldadigheids-penningen die aan een armendis omgeruild konden worden tegen voedsel of goederen. Voorbeelden zijn de penning van jonkheer Jacobus De Meester, weldoener van het hospitaal van OLV ter Potterie of Jan Bovreye, apotheker en kerkmeester van Sint-Walburga om over te gaan tot burgers met een publieke functie zoals Jaques Nolf, kerkmeester van de Onze Lieve Vrouwekerk en Franciscus van Beversluys, belastingontvanger van Het Vrije. Jozef eindigde met vrouwen die een eigen weldadigheidspenning hadden. Daar waren onder andere Madeleine Diaz y Mercado, weduwe van Diego d'Aranda, de Spaanse consul en de ongehuwde Marie van den Dorpe. Het doel van het uitdelen van de penningen was steeds hetzelfde. De doorgaans vrome schenkers waren godvrezend en hoopten door het gebaar van "caritas" na hun dood hun plaatsje in de hemel te verdienen en het hellevuur te vermijden of in het andere geval een verlichting van de straf voor hun zonden. Ze schonken soms grote sommen geld aan weldadigheidsinstellingen en armendissen en lieten penningen maken die de behoeftigen (maar niet alleen zij, vaak kregen hogergeplaatste lieden een nog groter deel van de koek) konden omruilen tegen een kleine geldsom, brood, brandhout, kousen, stof of andere. Ook al waren sommige schenkingen van heel hoge waarde, de armoede tierde in de grootsteden welig en werd er slechts in beperkte mate door gelenigd. Jozef toonde heel wat prachtige penningen uit zijn verzameling, het was een mooie introductie tot het thema!

Het was na de lezing inmiddels 11.45 u geworden. De voorzitter bedankte de spreker, de juryleden, de auteurs van de verhandelingen en het talrijk opgekomen publiek en nodigde hen uit voor de receptie, aangeboden door de vereniging. Normaal was een vierde muziekblok voorzien doch gezien het gevorderde uur en het geplande bezoek aan de brouwerij, speelde het muziekensemble nog twee stukken tijdens de receptie. De Camere liet ons kennis maken met "**Brande Yrlandt**" een anonieme werk uit 't Uitnemend Kabinet. Als laatste stuk brachten ze "**De Spaanse Pavane**" van **Pieter de Vois** ten gehore. "De Pavane de Spanje" kwam als solo-variatiestuk voor in het werk "Der Goden Fluit-hemel" van Paulus Matthijsz uit 1644 waarvan slechts één exemplaar bewaard is gebleven dat zich bevindt in Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel. Paulus Matthijsz heeft "Der Goden Fluit-hemel" opgedragen op 1 augustus 1644 aan een zekere Adriana vanden Bergh, die een virtuoos blokfluitiste moet zijn geweest. Vijf jaar later droeg de uitgever 't Uitnemend Kabinet II ook nog eens aan haar op, weliswaar verwees Matthysz nu naar kan gambavioolvirtuositeit. De Fluit-hemel was overigens minder op de handfluit gericht dan de titel doet vermoeden. Hoewel de solowerken als het hoofdbestanddeel worden gepresenteerd, staan ze in werkelijkheid achteraan. Bovendien zijn ze minder in aantal dan de twee- en driestemmige werken die "voor de viool of fluit" bestemd waren waarbij de weegschaal duidelijk naar de viool overhelde. Pieter de Vois (° ca. 1580 - † 20/05/1654 's Gravenhage) was een blinde Haagse organist, beiaardier en violist die in zijn jonge jaren als leerling van Jan Pieterszoon Sweelinck nog viool had gespeeld in het Amsterdamse stadhuis terwijl zijn leermeester hem op het clavecimbel begeleidde. In 1604 werd hij organist van de Groote Kerk of Sint-Jakobskerk in het toen nog bescheiden dorp "die Haghe" (Den Haghe). Pieter werd na het overlijden van Sweelinck in 1621 vanuit Amsterdam

gevraagd om deze als organist in de Oude Kerk op te volgen doch na een bedongen salarisverhoging bleef de Vois echter in Den Haag. Vanaf 1633 bespeelde Pieter de Vois als organist het klokkenspel in de toren van de kerk tijdens de wekelijkse marktdagen maandag en vrijdag. Sommigen menen te mogen aannemen dat deze Pieter de Vois ook "Brande Yrlandt" heeft gecomponeerd.

"Huisbrouwerij De Halve Maan".

Na de receptie, aangeboden door de vereniging, wendden zich 46 personen naar het belendende restaurant "De Koetse" voor het genieten van een lunch met een aperitief, voorgerecht, hoofdgerecht en nagerecht naar eigen keuze (men kon bij de voorintekening telkens kiezen uit drie voorstellen per maaltijdgang). Eens de koffie opgedronken was, kon het publiek worden uitgenodigd tot het zich verplaatsen naar het Walplein 26 alwaar we verwacht werden voor een rondleiding annex proeverij in

Het verhaal van de brouwerijfamilie vangt aan in 1856 als Leon Maes (alias Henri I) eigenaar wordt van de brouwerij. Met de steun van kanunnik Maes, zijn oom, brouwt hij een ambachtelijk bier volgens authentiek recept, in die tijd een troebel bier van hoge gisting met een zurige smaak. In 1867 komt Henri II samen met zijn broer Achère aan het hoofd van de brouwerij te staan. Engeland is op dat moment volledig in de ban van de Industriële Revolutie en Henri gaat dan ook ter plekke polshoogte nemen waarna hij de er geleerde moderne brouwtechnieken meebrengt naar Brugge. Er worden een nieuwe mouterij en eest gebouwd en de familie brouwt naar Engelse stijl. De productie bestaat uit stout en pale ale en

neemt, dankzij bijkomende investeringen in een moderne stoomketel, gestaag toe. In 1905 komen beide broers jong om het leven maar hun weduwes weten het familiebedrijf verder te runnen, ook doorheen de Eerste Wereldoorlog. In de dertiger jaren van de twintigste eeuw komt Henri III aanzetten met zijn bokbier, een bier van lage gisting dat hij op innovatieve wijze kan brouwen door speciale tanks en koeling te gebruiken. Deze nieuwe lichte pils is meteen een succes! Na de Tweede Wereldoorlog zijn

andere invloeden merkbaar : de Belgen maken kennis met de Amerikaanse way of life en Henri III verdeelt alras water, limonade en de populaire cola, via thuisbedeling met paard en kar en vanaf de vijftiger jaren met de typische vrachtwagens. Het bedrijf wil uitbreiden en verwerft de aanpalende brouwerij “Brugse Zeehaven”. In 1981 stapt dochter Véronique Maes mee in het verhaal en ontwikkelt samen met haar vader Henri IV het bier “Straffe Hendrik”. Aanleiding is de inhuldiging van het standbeeld van Sint-Arnoldus, patroonheilige van de brouwers. Het bier dankt zijn naam aan de talrijke straffe Henri(k)s in de familie Maes. In 1997 start Véronique Maes met een grondige renovatie van De Halve Maan wat resulteert in een huisbrouwerij die authenticiteit combineert met een moderne aanpak. In de diverse zalen van de brouwerij kunnen feesten en evenementen georganiseerd worden. De Brugse toerist ontdekt in het museum de geheimen van de eeuwenoude brouwtraditie. In 2005 is er de heropstart van de brouwerijactiviteiten. Xavier Vanneste, 5de generatie brouwer en de laatste telg uit de familie Vanneste die nog actief is als brouwer, zoon van Véronique Maes, herstart met een grondig

gerenoveerde en gemoderniseerd brouwinstallatie. De brouwerij lanceert de “Brugse zot”, een bier dat ontwikkeld is volgens een unieke receptuur en gebrouwen in de Brugse binnenstad zo het enige echte Brugse stadsbier wordt. De huisbieren van brouwerij De Halve Maan oogsten al snel groot succes in Brugge en ver daarbuiten. In 2008 kan Xavier de rechten op het oude familiemerk “Straffe Hendrik” ook terug overnemen en in de originele “Halve Maan” brouwerij onderbrengen om deze unieke tripel opnieuw volgens het oorspronkelijke recept te brouwen. Kort daarop rijven de diverse bieren enige prestigieuze awards binnen en door de toenemende populariteit moet de brouwerij haar capaciteit meermaals uitbreiden. De bottelarij in het Brugse Waggelwater bewijst zulks. In 2014 vernieuwt men de taverne en worden nog wat updates doorgevoerd in de brouwzaal. Een huzarenstukje brachten ze tot een goed einde toen een bierpijpleiding onder de grond werd gestopt : het bier stroomt over een afstand van 3.2 km van de brouwerij in het Brugse centrum tot in de bottelarij. De pijpleiding werd in september 2016 ingehuldigd met een groot feest, met als eregasten de vele crowdfunders die mede dit project mogelijk maakten. De pijplijn kreeg wereldwijde mediabelangstelling. Het meest recente wapenfeit was het dit jaar terugbrengen van het “Brugs Tarwebier” naar Brugge. Paul Vanneste, Xaviers achterneef, bracht in 1984 Brugs Tarwebier op de markt, het eerste nieuwe bier dat hij brouwde in zijn eigen brouwerij, De Gouden Boom, die er kwam als doorstart van brouwerij ‘t Hamerken. Het bier, een witbier dat typisch is voor de streek, viel meteen op door zijn verfrissende smaak met aroma’s van korianderzaad en curaçao sinaasappelschillen. In de jaren '90 volgde de samenwerking met Alken-Maes voor de distributie, dat “Brugs Tarwebier” uiteindelijk verwierf in 2000. Het bier krijgt nu weer zijn originele naam “Blanche de Bruges”. De brouwerij verzorgt dagelijks doorlopend rondleidingen in diverse talen en vormen. In de verbruiksruimte kan men een lunch en diner à la carte nemen. De gebrouwen bieren zijn de blonde Brugse Zot, de bruine Brugse Zot Dubbel, het speciaalbier Sportzot, het amberkleurig seizoensbier Brugse Bok, het tripel bier Straffe Hendrik en zijn wilde variant Straffe Hendrik Wild. Santé !

De ultieme beloning voor de dappere bezoekers: een prachtig panorama van heel Brugge

We zijn terecht trots op het goede verloop van de dag vol activiteiten. We hopen dat het meevieren voor de gasten even plezierig en voldoening schenkend was. In elk geval nodigen we nu reeds iedereen uit in de pen te kruipen en een mooie verhandeling te maken die kan meedingen naar de 10de Numismatische Prijs van Numismatica Brugge en Het Vrije. Het ware mooi dat we in 2021 andermaal een ganse schare trouwe leden een medaille en diploma mogen overhandigen.

SPECIALIST in
MEDAILLES - ERETEKENS - PENNINGEN

Bezoek onze website of contacteer ons vrijblijvend voor meer informatie.

www.mauquoy.com

medal@mauquoy.com

014/50.79.10

De diverse medailles voor de trouwe leden werden vervaardigd in de werkplaatsen van Mauquoy uit Grobbendonk.